

REVISTA ROMÂNĂ DE EXECUTARE SILITĂ

Director: Eugen NIMBĂ

Redacție: Ștefan CĂPĂLEA

REVISTA ROMÂNĂ DE EXECUTARE SILITĂ

Nr. 2/2017

Anul XIV, serie nouă

Revistă publicată în parteneriat cu
UNIUNEA NAȚIONALĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ROMÂNIA

Indexări internaționale: www.home.heinonline.org

www.ceeol.com

www.ebscohost.com

www.indexcopernicus.com

UNIVERSUL JURIDIC

Editura UNIVERSUL JURIDIC

CUPRINS

DOCTRINĂ

Ioan Gârbuleț – Natura juridică a expertizei efectuate în cursul executării silite.....	11
Cătălin Lungănașu – O altă interpretare a dispozițiilor art. 713 alin. (2) C. pr. civ.....	23
Șerban Mircioiu – Aspecte specifice punerii în executare silită a hotărârilor judecătorești având ca obiect grănițuirea	46

II. CEDO – ANALIZE, COMENTARII, JURISPRUDENȚĂ

Ioan Gârbuleț – Cauza <i>SC Eco Invest Srl și Ilie Bolmadar c. României</i> – Cererea nr. 60727/10	64
---	----

III. RECURSURI ÎN INTERESUL LEGII

1. Decizia nr. 18 din 17 octombrie 2016.....	70
2. Decizia nr. 3 din 6 martie 2017.....	93

IV. HOTĂRĂRI PREALABILE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

1. Decizia nr. 1 din 30 ianuarie 2017.....	101
2. Decizia nr. 16 din 6 martie 2017.....	120
3. Decizia nr. 20 din 3 aprilie 2017.....	132

V. DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

1. Decizia nr. 5 din 17 ianuarie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (1) coroborat cu art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă.....	142
2. Decizia nr. 87 din 28 februarie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 660 alin. (2) din Codul de procedură civilă.....	145

VI. PRACTICĂ JUDICIARĂ

1. Accesul efectiv la justiție. Necesitatea analizării de către instanța de judecată a proceselor-verbale de constatare care au constituit temei al emiterii deciziei de luare a măsurilor asigurătorii	149
2. Cesiune de creanță. Necomunicarea cesiunii către debitorul cedat. Impediment la continuarea executării silite.....	157
3. Formularea unei noi cereri de partaj pe calea contestației la executare. Lipsă de interes.....	160
4. Încetarea executării silite. Condiții. Rolul activ al executorului judecătoresc	163
5. Momentul în care dobândește caracter executoriu o hotărâre judecătorească pronunțată în recurs. Reducerea onorariului avocatului în faza executării silite.....	168
6. Notarea în cartea funciară a mențiunii conform căreia imobilul este locuința familiei. Neîmpiedicarea executării silite a existenței unei astfel de notări	172

CUPRINS

7. Notificare. Inadmisibilitatea contestației la executare. Punerea în discuție a obiectului cererii. Limite..... 178

8. Onorariul executorului judecătoresc privind consultația în legătură cu constituirea actelor execuționale. Nejustificarea acestuia în cazul în care creditorul este o persoană juridică ce are un serviciu juridic..... 181

DOCTRINA

Ioan Gârbișel - Natura juridică a expertizei efectuate în cauză de executare silită..... 11

Cătălina Lungușan - O altă interpretare a dispozițiilor art. 713 alin. (2) C. pr. civ..... 23

Serban Mălina - Aspecte specifice puse în discuție silită a hotărârilor judecătorești având ca obiect executarea..... 46

II. CEDO - ANALIZĂ COMENTARII JURISPRUDENȚĂ

Ioan Gârbișel - Cămin 2C care înseamnă să îți bombardezi o bombă..... 64

Căminul nr. 10217/10..... 64

III. RECUSURSI ÎN INTERESUL LEGII

1. Decizia nr. 18 din 17 octombrie 2016..... 70

2. Decizia nr. 3 din 6 martie 2017..... 93

IV. HOTĂRĂRI PRELIMINARE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHEȘTII DE DREPT

1. Decizia nr. 1 din 30 ianuarie 2017..... 101

2. Decizia nr. 16 din 6 martie 2017..... 120

3. Decizia nr. 20 din 3 aprilie 2017..... 132

V. DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

1. Decizia nr. 7 din 17 ianuarie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (1) din Codul de procedură civilă..... 112

2. Decizia nr. 32 din 28 ianuarie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 406 alin. (2) din Codul de procedură civilă..... 132

VI. PRACTICĂ JUDICIARĂ

1. Accesul efectiv la justiție. Necesitatea analizării de către instanța de judecată a procesului verbal de constatare care au condiționat anularea deciziei de către instanța de judecată..... 149

2. Căminul de familie. Neconstatarea existenței căminului cedat în impingment la contractarea executării silită..... 157

3. Formularea unei noi cereri de parte și a contestației la executare. Lipsă de interes..... 160

4. Procedura executării silită. Condiții. Rolul actelor de executare judecătorească..... 163

5. Momentul în care dobândește caracter executiv o hotărâre judecătorească pronunțată în recurs. Reducerea onorariului avocatului în fața executării silită..... 168

6. Rolul în cazul vânzării a mențiunilor conform cărții imobiliare este în cazul vânzării. Neînregistrarea executării silită a existenței unei cărți de notă..... 172

I. DOCTRINĂ

NATURA JURIDICĂ A EXPERTIZEI EFECTUATE ÎN CURSUL EXECUTĂRII SILITE

Judecător dr. **Ioan Gârbuleț**

Inspector judiciar

Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii

LA NATURE JURIDIQUE DE L'EXPERTISE FAITE LORS DE L'EXÉCUTION FORCÉE

Résumé

Dans l'exécution forcée, l'expertise est de nature subsidiaire, étant commandée uniquement à la demande des parties intéressées ou si l'huissier de justice ne peut faire l'évaluation lui-même ou lorsque les indemnités dues par le débiteur ou la valeur des travaux nécessaires pour rétablir la situation antérieure à la violation de l'obligation de ne pas faire ne peuvent pas être déterminés sur la base d'autres documents justificatifs.

L'huissier de justice n'est pas un organe juridictionnel, donc il ne peut pas ordonner une expertise technique judiciaire, de sorte que l'expertise effectuée lors de l'exécution forcée à la nature juridique d'une expertise extrajudiciaire.

L'expertise lors de l'exécution forcée, quelle que soit sa nature, peut être effectuée par un expert extrajudiciaire, car elle ne doit pas nécessairement être effectuée que par un expert technique judiciaire.

Cependant, l'expertise lors de l'exécution forcée ne peut pas être effectuée par toute personne diplômée de l'enseignement supérieur dans la spécialité dans laquelle elle est commandée, mais seulement par des personnes qui ont obtenu le titre d'expert ou de spécialiste dans des conditions de l'Ordonnance du gouvernement no. 2/2000.

Dans cette étape du procès civil, une nouvelle expertise n'est pas admissible, mais les parties peuvent convenir une autre valeur. Toutefois, l'huissier de justice peut demander des explications de l'expert où il y a des contradictions dans le rapport d'expertise ou on a besoin d'éclaircissements.

Mots-clés: huissier de justice; expertise judiciaire; expertise extrajudiciaire; nature juridique; expert

LEGAL NATURE OF THE EXPERT ASSESSMENT PERFORMED IN ENFORCEMENT PROCEEDINGS

Abstract

In the enforcement proceedings, expert assessment is subsidiary in nature, and can only be ordered further to the request of the interested parties, or when the enforcement officer of the court cannot proceed themselves to valuation, or when the compensations due by the debtor or the amount of the works required to reinstate the situation before the failure of the duty not to do cannot be determined relying on other supporting documents.

The enforcement officer of the court is not a body with judicial power and, therefore, cannot order performance of a court technical expert assessment, as the expert assessment in the enforcement proceedings has the legal nature of an off-court expert assessment.

Expert assessment in the enforcement proceedings, regardless of its nature, can be performed also by an off-court expert, subject to no obligation whatsoever to have such carried out exclusively by a court technical expert.

Nevertheless, the expert assessment in the enforcement proceedings cannot be performed by any person that graduated higher education in the specialization of the ordered assessment, but only by the persons that acquired the capacity of expert or specialist, subject to the conditions laid down under the Government Ordinance no. 2/2000.

In this stage of the civil proceedings, a new expert assessment is not admissible, but the parties can agree upon a different value. Similarly, the court officer of the court can ask for explanations from the expert when there are contradictions in the expert report or additional clarifications are needed.

Keywords: enforcement officer of the court; court expert assessment; off-court expert assessment; legal nature; expert

1. Considerații generale privind expertiza

Termenul de expertiză provine din latinescul *peritus*, care înseamnă priceput, cunoscător, abil, și din *expertus*, care face referire la o persoană cu experiență¹⁾.

În doctrină, s-a arătat că expertiza, ca mijloc de probă, are o veche tradiție, încă din antichitate întâlnindu-se unele aspecte, limitate, ale unora dintre formele de expertize, însă cele mai vechi date există în legătură cu expertiza medicală, care era întâlnită la toate popoarele, în sensul că erau consultați medici și moașe, în calitate de specialiști, în cursul desfășurării procesului penal. În dreptul roman, expertiza s-a folosit la început mai rar,

¹⁾ <https://ro.scribd.com/document/338569241/disertatie-pdf>

dar există date care dovedesc solicitarea unor specialiști în rezolvarea cauzelor judiciare. Astfel, cunoscutele *leges regiae* precedau examinarea cadavrelor de către medici, iar „Digestiile lui Justinian” socoteau medicii mai importanți decât martorii. De asemenea, tot la romani era cunoscută expertiza psihiatrică, în acest sens fiind concludentă „Legea celor 12 table”, care, în partea referitoare la „tutela smintiților”, prevedea obligația stabilirii gradului de iresponsabilitate a individului cercetat de către un om de știință. De asemenea, la romani întâlnim și expertiza tehnică folosită în rezolvarea problemelor de grănițuire prin intermediul unor ingineri hotarnici, numiți *mensores*, expertiza scrisului, dar și expertiza cu caracter agricol efectuată de experții grădinari. Date despre expertiză întâlnim și în dreptul cutumiar francez, expertiza medicală fiind folosită ca mijloc de probă în fața Curții cu juri. La sfârșitul secolului al XVIII-lea, expertul apare tot mai des în procesul penal. În anul 1845 apare primul tratat de medicină legală, iar reglementarea corectă și exactă a expertizei medico-legale s-a făcut în anul 1875. Atât în Franța, cât și în alte state, precum Germania, Anglia, Austria, Rusia, Elveția, Belgia, SUA, China, existau prevederi legale referitoare la diferite forme de expertize ca: expertiza medicală, psihiatrică, toxicologică, tehnică, contabilă, artistică, filatelice²⁾.

Așadar, pentru aflarea adevărului în cadrul unor procese, încă din antichitate se făcea apel la opinia unor experți care erau specialiști în domeniile lor de activitate și care contribuiau, în mod decisiv, la soluționarea justă a unei cauze, indiferent de natura ei.

În limbajul obișnuit, prin expertiză se înțelege cercetarea cu caracter tehnic făcută de un expert, la cererea unui organ de jurisdicție sau de urmărire penală ori a părților, asupra unei situații, probleme etc. a cărei lămurire interesează soluționarea cauzei³⁾.

În literatura juridică, expertiza a fost definită ca fiind activitatea de cercetare a unor împrejurări de fapt, necesare stabilirii adevărului obiectiv în cauza supusă soluționării de către un expert, prin cunoștințe specifice fiecărei specialități, activitate desfășurată la cererea organului judiciar, în situația în care acesta nu poate singur să lămurească respectiva împrejurare de fapt⁴⁾.

De asemenea, s-a arătat că expertiza este un mijloc de probă care se dispune, la cerere sau din oficiu, de organul în drept (instanță de judecată sau organ de urmărire penală), când, pentru lămurirea unor fapte sau împrejurări ale cauzei, sunt necesare cunoștințele unui expert sau, în cazurile prevăzute de lege, ale unui specialist dintr-un anumit domeniu. Judecătorul recurge la cunoștințele expertului, fără ca prin aceasta expertul să i se substituie⁵⁾.

2. Reglementarea expertizei în legislația românească

Principalele acte normative care reglementează proba cu expertiza în țara noastră sunt codurile de procedură civilă, respectiv de procedură penală.

Astfel, art. 250 C. pr. civ., care reglementează obiectul probei și mijloacele de probă, prevede că „Dovada unui act juridic sau a unui fapt se poate face prin înscrisuri, martori,

²⁾ A se vedea A. Cuciurcă, *Note de curs. Expertiza judiciară*, pe www.usem.md.

³⁾ www.dexonline.ro.

⁴⁾ A se vedea A. Cuciurcă, *op. cit.*

⁵⁾ A se vedea M.N. Costin, I. Leș, M.Șt. Minea, C.M. Costin, S. Spinei, *Dicționar de procedură civilă*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 446.

prezumții, mărturisirea uneia dintre părți, făcută din proprie inițiativă sau obținută la interogatoriu, prin expertiză, prin mijloacele materiale de probă, prin cercetarea la fața locului sau prin orice alte mijloace prevăzute de lege”.

Așadar, în cadrul procesului civil, expertiza constituie un mijloc de probă foarte important.

În art. 330-340 C. pr. civ. este reglementată, în mod detaliat, expertiza, și anume: încuviințarea acesteia; numirea expertului; recuzarea; înștiințarea; înlocuirea și ascultarea expertului; efectuarea expertizei la fața locului; raportul de expertiză; lămurirea și completarea raportului; efectuarea unei noi expertize; drepturile bănești ale expertului și comisia rogatorie.

Codul de procedură penală cuprinde, de asemenea, reglementări foarte detaliate în privința expertizei. Astfel, Capitolul VII din Titlul IV, care reglementează expertiza și constatarea, în art. 172-191, se referă pe larg la dispunerea efectuării expertizei, numirea expertului, incompatibilitatea expertului, drepturile și obligațiile expertului, înlocuirea expertului, procedura efectuării expertizei, raportul de expertiză, audierea expertului, suplimentul de expertiză, efectuarea unei noi expertize, expertiza medico-legală psihiatrică, expertiza toxicologică și expertiza genetică judiciară.

Pentru organizarea și desfășurarea activității de expertiză, au fost elaborate mai multe acte normative care vizează expertiza tehnică judiciară și extrajudiciară⁶⁾, expertiza contabilă⁷⁾, expertiza medico-legală⁸⁾, expertiza fiscală⁹⁾ etc.

Întrucât studiul nostru are ca obiect efectuarea expertizei în cursul executării silite, în continuare ne vom referi la dispozițiile legale aplicabile în această materie, la natura juridică a expertizei efectuate în cursul celei de-a doua faze a procesului civil, la persoanele care pot efectua expertizele, precum și la procedura de numire a expertului și de efectuare a expertizei.

3. Reglementarea expertizei în cursul executării silite

În cadrul executării silite, efectuarea expertizei poate fi dispusă în cazul evaluării bunurilor mobile, a bunurilor imobile, a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini, precum și în cazul executării silite în natură a obligațiilor de a face sau de a nu face.

Astfel, potrivit art. 758 alin. (1) și (3), respectiv art. 799 alin. (8) C. pr. civ., în cazul urmării silite mobiliare și a urmării silite a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini, cu ocazia aplicării sechestrului, executorul judecătoresc este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, iar la cererea părților interesate sau în cazul în care nu poate proceda el însuși la evaluare, executorul judecătoresc va numi un expert care să fixeze prețul pentru vânzarea bunurilor sechestrate.

⁶⁾ O.G. nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, publicată în M. Of. nr. 26 din 25 ianuarie 2000.

⁷⁾ O.G. nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați, republicată în temeiul art. IV din O.G. nr. 17/2007 pentru modificarea și completarea O.G. nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați, publicată în M. Of. nr. 84 din 2 februarie 2007, aprobată cu modificări prin Legea nr. 269/2007, publicată în M. Of. nr. 678 din 4 octombrie 2007, dându-se textelor o nouă numerotare.

⁸⁾ O.G. nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală, republicată în M. Of. nr. 996 din 10 noiembrie 2005.

⁹⁾ O.G. nr. 71/2001 privind organizarea și exercitarea activității de consultanță fiscală, publicată în M. Of. nr. 538 din 1 septembrie 2001.

De asemenea, în cazul urmăririi silite imobiliare, art. 836 alin. (3) C. pr. civ., prevede dispoziții asemănătoare.

În cazul executării silite în natură a obligațiilor de a face sau de a nu face, art. 903 alin. (1) C. pr. civ. prevede că, dacă prin titlul executoriu creditorul a fost autorizat ca, pe cheltuiala debitorului, să execute el însuși ori să facă să fie executată obligația de a face sau, după caz, să înlăture ori să ridice ceea ce debitorul a făcut cu încălcarea obligației de a nu face, nu mai este necesară obținerea unui nou titlu executoriu prin care să se stabilească despăgubirile datorate de debitor sau, după caz, contravaloarea lucrărilor necesare restabilirii situației anterioare încălcării obligației de a nu face. În aceste din urmă cazuri, sumele respective se determină pe bază de expertiză sau de alte documente justificative de către executorul judecătoresc.

Prin urmare, în cadrul executării silite pot fi efectuate expertize privind evaluarea bunurilor mobile și imobile, precum și expertize contabile prin care se stabilesc despăgubiri datorate de debitor sau contravaloarea unor lucrări efectuate de creditor.

Totodată, trebuie să precizăm faptul că, potrivit dispozițiilor legale sus-menționate, expertiza în cadrul executării silite are un caracter subsidiar, fiind dispusă doar la cererea părților interesate sau în cazul în care executorul judecătoresc nu poate proceda el însuși la evaluare ori atunci când despăgubirile datorate de debitor sau contravaloarea lucrărilor necesare restabilirii situației anterioare încălcării obligației de a nu face nu sunt stabilite pe baza altor documente justificative.

4. Natura juridică a expertizei efectuate în cursul executării silite

Natura juridică a expertizei efectuate în cursul executării silite se analizează prin prisma definiției date de art. 2 și art. 3 din O.G. nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară și a art. 2 alin. (1) și (3) din O.G. nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați.

Astfel, potrivit art. 2 din O.G. nr. 2/2000, expertiza tehnică efectuată din dispoziția organelor de urmărire penală, a instanțelor judecătorești sau a altor organe cu atribuții jurisdicționale, de către expertul sau specialistul numit de acestea, în vederea lămuririi unor fapte sau împrejurări ale cauzei, constituie expertiză tehnică judiciară, iar conform art. 3, expertiza tehnică efectuată la cererea persoanelor fizice sau juridice constituie expertiză tehnică extrajudiciară.

Art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 65/1994 prevede că expertul contabil este persoana care a dobândit această calitate în condițiile prezentei ordonanțe și are competența profesională de a organiza și conduce contabilitatea, de a supraveghea gestiunea societăților comerciale, de a întocmi situațiile financiare și de a efectua expertize contabile, iar, potrivit alin. (3), contabilul autorizat este persoana care a dobândit această calitate în condițiile prezentei ordonanțe și are competența de a ține contabilitatea și de a pregăti lucrările în vederea întocmirii situațiilor financiare.

Prin urmare, potrivit dispozițiilor O.G. nr. 2/2000, expertizele tehnice sunt de două feluri: expertize tehnice judiciare și expertize tehnice extrajudiciare.

Expertiza tehnică judiciară se efectuează doar din dispoziția organelor de urmărire penală, a instanțelor judecătorești sau a altor organe cu atribuții jurisdicționale, iar expertiza tehnică extrajudiciară se efectuează la cererea persoanelor fizice sau juridice.

Având în vedere că, potrivit legii, și alte organe cu atribuții jurisdicționale pot dispune efectuarea unei expertize tehnice judiciare, întrebarea care se ridică în acest context este următoarea: executorul judecătoresc este un organ care are atribuții jurisdicționale?